

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
з науково-методичної та навчальної
роботи
О. Б. Жильцов
« 30 » 2019 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО:
ХУДОЖНЯ КЕРАМІКА ТА ХУДОЖНЄ СКЛО

для студентів напряму підготовки 6.020205 «Образотворче мистецтво*»
освітнього рівня першого (бакалаврського)




Київ – 2019

Розробник: Хижинський В.В., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач: Рябчук А.В., викладач образотворчого мистецтва Київського університету імені Бориса Грінченка.


Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка

Протокол № 1 від «16» січня 2019 р.


Завідувач кафедри образотворчого мистецтва  О.В.Школьна

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»

«___» _____ 2019 р.

Гарант освітньо-професійної програми 023.00.01 «Образотворче мистецтво»  Г. В. Кузьменко

Робочу програму перевірено «___» _____ 2019 р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи  А. О. Таранник

Пролонговано:

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

На 20__/20__ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» 20__ р., протокол № __

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристики дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	2/60	
Курс	4	4
Семестр	8	8
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	2	2
Обсяг годин, в тому числі	60	60
<i>Аудиторні</i>	28	8
<i>Модульний контроль</i>	4	-
<i>Семестровий контроль</i>	-	-
<i>Самостійна робота</i>	28	52
Форма семестрового контролю	-	-

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни підготовка фахівця з високим рівнем мистецької майстерності, формування гармонійно розвинутого спеціаліста з індивідуальною творчою думкою, готового до самостійного творчого вирішення завдань образотворчого мистецтва.

Завдання навчальної дисципліни спрямовано на формування у студентів базових знань і умінь з художньої кераміки, засвоєння навичок роботи з проектуванням та виготовленням в матеріалі керамічних виробів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни відповідно до освітньо-професійної програми спеціальності формуються загальні та фахові компетентності:

Програмні компетентності	Код	Значення компетентності
Загальні компетентності	ЗК 1	Світоглядна: знання предметної області і розуміння специфіки професії; усвідомлення рівних можливостей з гендерних питань; здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадянською свідомістю; здатність бути критичним та самокритичним.
	ЗК 2	Громадянська: здатність діяти на підставі етичних суджень; здатність працювати у команді; уміння мотивувати людей і досягати спільних цілей; здатність до конструктивної взаємодії з іншими людьми незалежно від їх походження та особливостей культури при вирішенні питань будь-якого рівня складності; відповідально ставитися до своїх завдань і обов'язків.
	ЗК 3	Комунікативна: здатність до усного та письмового спілкування рідною мовою; здатність спілкуватися другою (іноземною) мовою; здатність до фахового спілкування з непрофесіоналами в галузі візуального мистецтва та художньої творчості.
	ЗК 6	Самоосвітня: здатність до самонавчання та самоосвіти як умови професійного самозростання та самовдосконалення.

	ЗК 7	Універсальна: здатність самостійно виявляти, висувати й вирішувати проблеми, планувати та розподіляти час; здатність застосовувати знання на практиці, приймати обґрунтовані рішення; готовність адаптуватися і діяти у нових ситуаціях, виявляти і брати на себе ініціативу, підтримувати та зміцнювати дух підприємництва, об'єктивно здійснювати самооцінку та оцінювати якість роботи інших.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1	Організаційна: здатність до організації та проведення творчих заходів мистецького спрямування; готовність до самостійної розробки та реалізації авторських проектів у галузі художньої діяльності; здатність до співпраці з митцями та фахівцями інших спеціальностей в організації та виконанні оригінальних творчих проектів у складі групи.
	ФК 2	Естетико-культурологічна: здатність до естетизації середовища та активної участі у соціокультурному житті; здатність виявляти художні знання, які відображають видову специфіку та взаємодію візуальних мистецтв; здатність до формування сучасного художньо-творчого мислення, застосування набутих знань на практиці.
	ФК 3	Особистісно-креативна: здатність до самостійного прийняття сміливих рішень, генерування нових оригінальних ідей для досягнення творчих цілей; здатність до самокритики задля бажання досягти успіху.
	ФК 4	Художньо-творча: здатність до самовираження у галузі: станкового живопису, вільної, друкованої та комп'ютерної графіки, художньої кераміки, текстилю.
	ФК 6	Практична: здатність застосовувати здобуті знання на практиці, розв'язувати складні задачі в галузі виставкової, галерейної, мистецької, викладацької діяльності

3. Результати навчання за дисципліною

Студент повинен знати:

- Способи використання у практичній діяльності досвіду світового та вітчизняного візуального мистецтва, методів та авторських прийомів провідних художників-керамістів;
 - методи та засоби виявлення й відображення графічної пластики композиційного рішення в проектуванні та виготовленні власного виробу;
 - технологічні властивості керамічних матеріалів та можливості їх використання у власній творчості.
- вміти:
- працювати з проектним матеріалом;
 - володіти прийомами графічної та пластичної розробки поверхні та її трансформації в об'ємні елементи;
 - користуватися виражальними можливостями проектно-графічних засобів для створення площинних та об'ємно-просторових композицій;

- творчо застосовувати знання щодо особливостей технологій виготовлення кераміки та професійного застосування її виразних можливостей у мистецтві.

Програмні результати навчання:

Код	Значення програмного результату
ПРН 1	Здатність діяти в соціумі з урахуванням світоглядних орієнтирів інших членів суспільства, організувати самостійне навчання і працю.
ПРН 2	Здатність усвідомлювати власну причетність до традицій і цінностей національної культури, спрямовувати власну творчість на актуальні проблеми соціуму, дотримуватися етичних принципів у професійній діяльності.
ПРН 3	Володіння методами міжособистісних комунікацій, дотримуючись норм толерантності. Здатність до творчого та професійно-ділового спілкування із застосуванням фахової термінології.
ПРН 4	Володіння знаннями в галузі сучасних інформаційних технологій, здатність застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 5	Здатність здійснювати мистецьку та культурно-просвітницьку діяльність.
ПРН 6	Здатність до навчання та самостійної науково-дослідної діяльності
ПРН 7	Знання сучасних наукових досягнень, в тому числі у міждисциплінарній галузі, здатність вести самостійну дослідницьку діяльність у галузі мистецтва на базі отриманих знань з фахових дисциплін
ПРН 8	Уміння брати на себе функції лідера у колективі, організувати роботу художніх колективів, виконувати оригінальні творчі проекти, проводити майстер-класи, дискусії на мистецьку тематику.
ПРН 9	Уміння використовувати характерні особливості художньо-образної мови різних видів та жанрів візуального мистецтва, розуміння зв'язків образотворчого мистецтва з іншими видами мистецтва, природним і культурним середовищем життєдіяльності людини.
ПРН 10	Уміння генерувати та втілювати нові оригінальні ідеї для досягнення творчих цілей. Готовність підвищити рівень власних професійних компетентностей, вивчати досвід роботи провідних зарубіжних та українських митців.
ПРН 11	Уміння здійснювати індивідуальну та брати участь у колективній експозиційній, галерейній, музейній діяльності, створювати творчі проекти, метою яких є демонстрування мистецького потенціалу країни на міжнародній арені, ознайомлення з вітчизняним культурним спадком світової спільноти.
ПРН 13	Здатність розвивати в собі задатки керівника у співпраці з членами творчого колективу, спрямовувати діяльність команди на виконання поставлених завдань, досягнення задуму та мети мистецького проекту.
ПРН 14	Готовність реалізовувати на практиці власну концепцію творчого проекту, спираючись на передовий досвід вітчизняних і зарубіжних митців, здатність застосовувати набуті теоретичні та практичні знання і навички.
ПРН 15	Володіння фаховою термінологією, методами та прийомами професійної діяльності, здатність відповідати за результати своєї праці.
ПРН 16	Знання етичних, соціальних норм та прав людини, готовність до професійної діяльності у соціокультурному житті.
ПРН 17	Здатність взаємодіяти з оточуючим соціальним середовищем, будувати партнерські стосунки на засадах толерантності, взаємоповаги та співтворчості.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Пластика поверхні: фактура, рельєф							
Тема 1. Декоративні тарілки. Композиційне рішення в заданій формі кола. Об'ємне декорування керамічної поверхні.	24			12			12
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	26			12			12
Змістовий модуль II. Художня стилізація образу							
Тема 2. Фігура людини в скульптурі малих форм (іграшка). Геометризована стилізація зображення фігури людини з використанням формоутворення «конус».	32			16			16
<i>Модульний контроль</i>	2						
Разом	34			16			16
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							
Усього	60			28			28

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна					
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль I. Пластика поверхні: фактура, рельєф							
Тема 1. Декоративні тарілки. Композиційне рішення в заданій формі кола. Об'ємне декорування керамічної поверхні.	28			8			20
<i>Модульний контроль</i>							
Разом	28			8			20
Змістовий модуль II. Художня стилізація образу							
Тема 2. Фігура людини в скульптурі малих форм (іграшка). Геометризована стилізація зображення фігури людини з використанням формоутворення «конус».	32						32
<i>Модульний контроль</i>							
Разом	32						32
<i>Підготовка та проходження контрольних заходів</i>							

<i>Усього</i>	60			8			52
---------------	-----------	--	--	----------	--	--	-----------

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I. Пластика поверхні: фактура, рельєф

Тема 1. Декоративні тарілки. Композиційне рішення в заданій формі кола. Об'ємне декорування керамічної поверхні .

Практична робота (12 год.) Використання рельєфу в керамічній пластиці. Виконання керамічного пластику в техніці рельєфу, використовуючи стилізовані зображення рослин і тварин за принципом силуетності .

Вимоги до завдання: Розробити ескіз декоративної композиції в колі, використовуючи стилізовані зображення рослин і тварин за принципом силуетності . Композиція, побудована за принципом симетрії або асиметрії, повинна максимально розкрити задум автора та виявити його художню виразність.

Підготувати глиняний пласт. Формування тарілки. Перенесення ескізу , на глиняній заготовці, щоб утворився силует рельєфу, проробити об'ємні деталі. Довершити композицію за допомогою додаткових пластичних елементів та задекорувати ангобами і поливами.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та аналіз зображень витинанок в декоративному мистецтві.
2. Підбір допоміжних матеріалів та інструментів для роботи.
3. Виконати оригінальну композицію відповідно завдання із глини.
4. Декорувати глазур'ю.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Змістовий модуль II. Художня стилізація образу.

Тема 4. Фігура людини в скульптурі малих форм (іграшка).

Геометризована стилізація зображення фігури людини з використанням формоутворення «конус»

Практична робота(16 год.)Вивчення зразків української традиційної керамічної іграшки. Виготовлення простої об'ємно-просторової пластики: копію української народної іграшки.

Вимоги до завдання: Створити об'ємно-просторову пластику за власним ескізом. У виготовленні композиції керуватись основними принципами декоративного мистецтва – спрощення та узагальнення. Стилізація повинна підкреслювати і виявляти характер обраних тварин. Можливе використання технік декорування фактурами, ангобами та глазур'ю.

Послідовність виконання завдання:

1. Підбір допоміжних матеріалів та інструментів для роботи.
2. Виконати оригінальну композицію відповідно завдання із глини, ангобів, глазури.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування семінарських занять	1	Не передбачено навчальним планом			
Відвідування практичних занять	1	6	6	8	8
Робота на семінарському занятті	10	Не передбачено навчальним планом			
Робота на практичному занятті	10	1	10	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	Не передбачено навчальним планом			
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Модульний контроль (перегляд)	25	1	25	1	25
Разом		-	46	-	48
Максимальна кількість балів:		94 + 94 (бали за 7 семестр) = 188			
Розрахунок коефіцієнта:		-			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Змістовий модуль I. Пластика поверхні: фактура, рельєф

Тема 1. Декоративні тарілки . Композиційне рішення в заданій формі кола. (12 год.)

Створення ескізу декоративного зображення з використанням рослин і тварин за принципом композиційного рішення в заданій формі кола.

Вимоги до завдання: Ознайомитись з видами та способами декорування художньої кераміки, технологіями виконання об'ємного декорування поверхні. Пошук та аналіз зображень в декоративному мистецтві. Створити ескіз декоративної композиції, враховуючи виражальні можливості фактури та рельєфу.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та вивчення зразків стилізації квітки в майоліці.
2. Виконати ескіз декоративної композиції.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Змістовий модуль II. Художня стилізація образу

Тема 2. Фігура людини в скульптурі малих форм (іграшка).

Геометризована стилізація зображення фігури людини з використанням формоутворення «конус» (16 год.)

Створення ескізу об'ємно-просторової фігуративної пластики.

Вимоги до завдання: Ознайомитись з особливостями декоративної стилізації тварин на прикладі зразків народного українського мистецтва. Здійснити пошук та вивчення зразків української традиційної керамічної іграшки. Створити ескіз декоративної композиції, враховуючи пластичні виражальні можливості кераміки.

Послідовність виконання завдання:

1. Пошук та вивчення зразків стилізації людини в кераміці.
2. Виконати ряд пошук нових ескізів принципового вирішення композиції на папері А4.

Рекомендовані джерела:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5

Додаткова: 6, 8, 9, 10

Критерії оцінювання рівня виконання завдань для самостійної роботи:

1. своєчасність виконання;
2. повнота обсягу виконання;
3. якість виконання;
4. самостійність виконання;
5. виявлення ініціативності;
6. виявлення творчого підходу.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль здійснюється по закінченні модуля у вигляді перегляду робіт за визначений період за елементами змістового модулю.

Критерії оцінювання	Кількість балів
Роботи відповідають завданням, оригінальні за композицією, охайні.	21 – 25
Роботи відповідають завданням, відчувається творчий підхід до виконання, але є несуттєві недоліки в композиційних побудовах.	17 – 20
Достатній рівень виконання композиції, проте є суттєві композиційні недоліки, невдалий вибір прийомів.	13 – 16
Роботи частково відповідають завданням, невдалий вибір прийомів, значні технічні помилки.	9 – 12
Низький рівень виконання робіт. Невизначеність композиції, відсутність цілісності мотиву, неохайність виконання.	5 – 8
Роботи не відповідають завданням, роботи неохайні, значні композиційні та технічні, технологічні помилки, не завершені.	1 – 4

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

У 8 семестрі з дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво: художня кераміка та художнє скло» навчальним планом семестровий контроль не передбачено.

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю.

У 7 семестрі з дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво: художня кераміка та художнє скло» навчальним планом семестровий контроль не передбачено.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

7. Навчально-методична картка дисципліни

«Декоративно-прикладне мистецтво: художня кераміка та художнє скло»

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Пластика поверхні: фактура, рельєф		Художня стилізація образу	
Кількість балів за модуль	46 балів		48 балів	
Теми лекцій				
Теми практичних занять		Тема 1. Декоративні тарілки. Композиційне рішення в заданій формі кола. Об'ємне декорування керамічної поверхні. (6 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 16 балів)		Тема 2. Фігура людини в скульптурі малих форм (іграшка). Геометризована стилізація зображення фігури людини з використанням формоутворення «конус» (8 балів за відвідування + 10 балів за роботу = 18 балів)
Самостійна робота		П 6.2. (5 балів)		П 6.2. (5 балів)
Види поточного контролю	МКР № 1 (25 балів)		МКР № 2 (25 балів)	
Підсумковий рейтинговий бал	94 + 94 (бали за 7 семестр) = 188 балів			

8. Рекомендовані джерела

Основні:

1. Антонович Є. А. Декоративно-прикладне мистецтво: навчальний посібник / Є. А. Антонович, Р. В. Захарчук-Чугай, М. Є. Станкевич ; ред. Т. О. Головіна. – Львів : Світ, 1993. – 272 с. : кольор. іл. –Бібліогр. в кінці розд. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 11 примірників)
2. Антонович Є. А. Художні техніки у школі : навчально-методичний посібник для студентів художньо-графічних факультетів вищих навчальних закладів / Є. А. Антонович, В. І. Проців, С. П. Свид ; Міністерство освіти України, Інститут змісту і методів навчання. – К. : ІЗМН, 1997. - 312 с. : іл. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
3. Воронов Н. В. Советская монументальная скульптура 1960-1980 / Н. В. Воронов. – М.: Искусство, 1984. – 224 с. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
4. Захаров А. И. Основы технологи керамики: Учебное пособие / А. И. Захаров. – М.: РХТУ им. Д. И. Менделеева, 1999. – 79 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/4894/>)
5. Мельник А.А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа: Учеб. пособие для средн. проф.-техн. училищ /А. А. Мельник. – М.: Высш. шк., 1985. – 112 с., ил. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2112/>)

Додаткові:

6. Захарчук-Чугай Р. В. Українське народне декоративне мистецтво : навчальний посібник / Р. В. Захарчук-Чугай, Є. А. Антонович. – К. : Знання, 2012. - 342 с. : цв. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
7. ИоханнесИттен. ИскусствоФормы. Мойфотокурс в Баухаузе и других школах / Пер. с нем. Л. Монахова; худ. узд. Д. Аронов. – М.: Издательство «Д. Аронов», 2001. – 137 с. (Наявний в електронному репозиторії: <http://elib.kubg.edu.ua/2737/>)
8. Миловский А. С. Народные промыслы = Folkartsandcrafts : встречи с самобытными мастерами / А. С. Миловский ; ред. Т. И. Кондрашова. – М. : Мысль, 1994. – 398 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)
9. Рондели Л. Д. Народное декоративно-прикладное искусство: книга для учителя / Л. Д. Рондели. – М. : Просвещение, 1984. - 144 с. : ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 2 примірників)
10. Русинова О. Е. Образец для подражания: Этьен-Морис Фальконе, скульптура и литература / Ольга Русинова – СПб.: Издательство Европейского университета в Санкт-Петербурге, 2012. – 212 с., [32] с. ил. (Наявний в бібліотеці Університету в кількості 1 примірника)

9. Інформаційні ресурси:

1. <http://www.thiscolossal.com/2013/12/pottery-meets-experimental-animation-in-this-ceramic-phonotrope/>
2. <https://www.sanna-annukka.com/collections>
3. <http://www.foltbolt.com/>
4. <http://www.mindysolomon.com/artists/index.php?artist=David+Hicks>
5. <https://www.etsy.com/ru/shop/EsteMacLeodDesigns?ref=l2-shopheader-name>
- 6 <http://rukotvory.com.ua/maystry/type/gonchari/>